

Bijzondere bergwandeling Krabbendijke

Auteur: Marycke Naber

Zuid-Beveland, Oosterschelde, Westerschelde

Een rondwandeling over het smalste deel van Zuid-Beveland. Aan de noordkant vanaf de voormalige vuilstort 'Bie de trapjes' en vanaf de dijk uitzicht over de Oosterschelde en het Verdrongen land van Zuid-Beveland. Aan de zuidkant uitzicht over de Westerschelde en het Verdrongen land van Saeftinge.

Routebeschrijving

Rondwandeling vanaf Station Krabbendijke. Afstand 18,5 km, treinstation na 6 km

Tip: neem een verrekijker mee.

- Ga vanaf het station RA, Spoorlaan (in het stationsgebouw bevindt zich het Stationskoffiehuis). Ga aan het eind RA over het spoor, Noordweg.
- Ga aan het eind LA en meteen schuin RA omhoog. Ga beneden schuin RA, bij de parkeerplaats RA en RD de trap op.

Begin 2008 heeft de gemeente Reimerswaal op de voormalige vuilstort dit anderhalf hectare grote landschapspark aangelegd. De gemeente heeft een oproep aan de inwoners gedaan om een naam voor het park te verzinnen en een geschikte tekst met 'uitzichtsverklaring' te bedenken. De naam is 'Bie de trapjes' geworden en de winnende tekst kun je lezen op het bordje bij de bankjes op het uitzichtpunt. Beide zijn onthuld tijdens de boomfeestdag van 19 maart 2008, waarop basisschoolleerlingen de laatste bomen hebben geplant.

- Loop aan het eind van het schelpenpad RD de dijk op en RA over de kam van de dijk. Ga bij het fietspad LA en bij het kruispunt weer LA ('eigen weg').
- Ga het 1e pad RA langs het strand en na de parkeerplaats RD langs de afsluitboom en het informatiepaneel over de vogelgebieden.

Je kijkt uit over de Oosterschelde. Aan de overkant ligt het eiland Tholen. Ongeveer een halve kilometer buiten de dijk ten noorden van Krabbendijke ligt het verdrongen dorp Nieuwlande, dat in 1242 werd vermeld als Terra Nova. Tijdens stormvloed in 1530 en 1532 verdween het in de golven. In later eeuwen hebben schatgravers diverse waardevolle vondsten gedaan, waaronder zeshonderd zogenaamde pelgrimsbekers, die in Museum Boijmans Van Beuningen te Rotterdam terecht zijn gekomen.

In 1926 werd in opdracht van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen het verdrongen dorp systematisch onderzocht, waarbij G.H. Bolier de zichtbare resten van de

kerk heeft opgemeten. Deze bleek bijna 67 meter lang te zijn. Het dorp was een ringdorp met aan de zuidkant van de kerk een onbebouwd plein en aan de westzijde van de dorpskern een groot huis, dat vermoedelijk heeft toebehoord aan de heren van Nieuwlande. Bij eb komen puin en fundamenteën, die op satellietfoto's te zien zijn, nog steeds boven water. In 1991 werd ter bescherming van de natuur een toegangsverbod ingesteld voor een deel van het verdrongen land, waaronder het gebied van het dorp.

1. Ga bij de asfaltweg RA en bijna bovenop de dijk LA de trap af, beneden LA. De asfaltweg gaat afwisselend over in een karrenspoor en een asfaltweg.

- Na ca. 2 km ga je bovenaan de dijk schuin LA langs de afsluitboom met het bord 'verboden voor alle verkeer', over het onverharde pad onderlangs de dijk.

- Ga bij de 1e trap RA, beneden RD, een asfaltweg. Deze draait naar rechts de dijk op. Ga vlak voor de voorrangsweg LA over het tegelpad.

- Sla na café De Melksalon de 1e weg RA, richting Stationsbuurt (kijk uit met oversteken!) en volg de Haltestraat met de bocht naar links.

Het station heet Rilland-Bath, naar de voormalige gemeente, die sinds 1970 tot de gemeente Reimerswaal behoort. Rilland en Bath ontleen hun namen aan twee dorpen die daar vroeger in de buurt hebben gelegen, tot zij in de zestiende eeuw door overstromingen zijn weggevaagd.

In Bath, voorbij Rilland, heeft vanaf 1787 een fort gestaan, ter bewaking dan wel belemmering van de scheepvaart van en naar Antwerpen en ter bescherming van oostelijk Zuid-Beveland. Begin 19e eeuw was het fort in handen van de Engelsen en de Fransen. Daarna werd het versterkt in verband met de Belgische revolutie en in 1876 opgeheven. Alleen een douanepost bleef tot 1953 bestaan.

- Ga na het spoor RD over het rechter fietspad. Na het viaduct de 1e weg rechts negeren, ga aan het begin van het dorp Rilland RA, Kapucijnenweg.

Aan de linkerkant staat het voormalige kapucijnenklooster uit 1905. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was er overnachtingsmogelijkheid voor Engelse piloten op hun vluchtroute vanaf Noord-Brabant, voor de overtocht naar Zeeuws-Vlaanderen. Na lange tijd hotel geweest te zijn is het sinds 2013 een hotel voor arbeidsmigranten.

- Blijf aan het eind van het dorp RD lopen, ga bij de driesprong RA, Akkerweg.

2. Waar de Akkerweg naar links buigt langs een rij kassen, loop je RD over het karrenspoor links van de dijk. Ga bij de asfaltweg LA, aan het eind RD de trap op.

Dit is de dijk langs de Westerschelde. Aan de overkant ligt het Verdrongen Land van Saeftinge, links de chemische industrie van Antwerpen. De Platen van Valkenisse aan deze kant van de rivier zijn genoemd naar het verdrongen dorp Valkenisse. Het eind 12e eeuw gestichte ringdorp lag vlak buiten het natuurgebied waar je straks langs komt. Na door vele vloedten te zijn geteisterd, ging het dorp in 1682 definitief verloren. Het werd bedekt met een dik slibpakket, maar komt door erosie nu en dan tevoorschijn. Zo ook omstreeks 1990.

Daarna volgde een meer dan tien jaar durende periode van onderzoek en monitoring door samenwerkende archeologische instanties. Daardoor ontstond een rijkgeschakeerd beeld van het dorp en het dorpsleven, waarmee Valkenisse het best gedocumenteerde verdronken dorp van ons land is. Aangezien het ook door schatgravers druk werd bezocht, is vanaf 1999 een verbod op de metaaldetector van kracht. Sinds 2001 is Valkenisse een beschermd archeologisch monument, dat sinds 2003 ook fysiek wordt beschermd door de aanleg van een tweetal strekdammen.

- Ga RA over het fietspad en direct na de bocht naar rechts bij het natuurgebied schuin RA omhoog, langs de afsluitboom.

3. Houd links aan en ga beneden scherp RA over het karrenspoor. 'Verboden toegang' negeren. Blijf de weg naar links onderlangs de dijk volgen.

- Ga bij de asfaltweg LA en blijf deze Emanuelpolder RD volgen tot de driesprong bovenaan de dijk. Ga hier schuin RA, Gaweegsedijk.

- Loop RD tot de doodlopende weg. Ga hier schuin LA de dijk af, bij de driesprong in de buurtschap Gawege schuin RA, Gawege.

- Ga direct na het viaduct onder de snelweg schuin RA, Zuidweg, en volg deze met een bocht naar links. Steek de voorrangsweg over (kijk uit!) en ga RD, Johan Willem Frisostraat.

Krabbendijke was voorheen een zelfstandige gemeente, maar maakt sinds 1970 samen met de gemeenten Rilland-Bath, Kruiningen, Waarde en Yerseke deel uit van de nieuwgevormde gemeente Reimerswaal. Het maakt als een van de strengst protestants-christelijke dorpen van Zeeland deel uit van de zogenaamde bijbelgordel. Oud-Krabbendijke is tijdens de stormvloed van 1530 weggevaagd en later weer opgebouwd.

Het historische Reimerswaal werd begin 13e eeuw voor het eerst vermeld en kreeg in 1375 stadsrechten. De stad lag aan de voormalige zuidoever van de Oosterschelde, ruim vier kilometer ten zuidwesten van de stad Tholen. Het was gedurende de late middeleeuwen na Middelburg en Zierikzee de derde stad van Zeeland en een van de aanzienlijkste havens in de regio.

Door de stormvloed van 1530 en 1532 werd de stad echter afgesneden van Zuid-Beveland. In de jaren vijftig en zestig van die eeuw volgden de watersnoden elkaar in snel tempo op, waardoor de meeste inwoners het eiland verlieten. Bovendien brandden in 1573 de geuzen de boel plat, aangezien het stadsbestuur de kant van de Spaanse koning had gekozen.

Eind 17e eeuw resteerde van Reimerswaal een klein eiland met enkele ruïnes, dat begin 18e eeuw in de golven verdween. Sinds 1978 liggen de overblijfselen onder een laag asfalt. Rijkswaterstaat bouwde namelijk een schutsluis (de Bergse Diepsluis) op een van rijkste archeologische monumenten van Nederland, als onderdeel van de Oesterdam.

- Ga bij het kruispunt RD, Noordweg, dan de 2e straat RA, Morlodestraat, bij de driesprong schuin LA. Ga aan het eind RA, Spoorlaan, terug naar het station.

Praktische informatie

Polders, zee- en polderdijken. 15 % onverhard

Eten en drinken

Café Stationskoffiehuis Perron 3, Spoorlaan 24, Krabbendijke, 0113 501 388, cafeperron3.nl

Chinees Indisch restaurant / cafetaria Crystal Palace, Dorpsstraat 69, Krabbendijke, 0113 506 888, facebook.com/ChineesIndischRestaurantCrystalPalace

Brasserie / cafetaria De Krab, Noordweg 3, Krabbendijke, 0113-502789, dekrab.nl

Openbaar vervoer

Stations Krabbendijke en Rilland-Bath

Regiotaxi Oosterschelde, 0113 745 050. Minstens één uur van tevoren reserveren!

Parkeren

Gratis bij station Krabbendijke

Routebeschrijving, topografische kaart en GPS-track van deze wandeling vind je op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/bijzondere-bergwandeling-krabbendijke/16551/. Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In de rijk geïllustreerde wandelgids Romeinse Veldtochten beschrijft Marycke Naber zeven routes in het Limesgebied, de noordgrens van het Romeinse Rijk: langs reconstructies van Romeinse wegen, wachttorens en fundamenten van forten, en langs musea en dergelijke waar opgegraven Romeinse schatten te bezichtigen zijn. Historica Ester Smit heeft bij elk hoofdstuk boeiende themaverhalen geschreven over het dagelijks leven van de Romeinen en hun relatie tot de oorspronkelijke bewoners. De gids is te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatic.nl.

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50